

Par teritorijas kopšanu un būvju uzturēšanu Aizkraukles novadā

Aizkraukles novada domes 2023.gada ...

saistošo noteikumu Nr.2023/..

“Par teritorijas kopšanu un būvju uzturēšanu Aizkraukles novadā”

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. Projekta nepieciešamības pamatojums	Pašvaldību likuma 44.panta pirmā daļa noteic, ka dome atbilstoši likumā vai Ministru kabineta noteikumos ietvertam pilnvarojumam izdod saistošos noteikumus. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 45.panta pirmās daļas 3., 4., un 5.punktu dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi, jautājumos par teritoriju un būvju uzturēšanu, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu, par īpašumam piegulošu, publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju (gājēju ietves un zālāji līdz brauktuves malai, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) kopšanu, par publiskā lietošanā nodotu pašvaldības zaļo zonu un stādījumu aizsardzību. Vienlaikus Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.906 “Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi” 4. punkts noteic, ka teritorijas sakopšanas darbi veicami pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā. Tāpat Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 158.2.apakšpunkts paredz, ka būve ir jāsakārto, jāveic tās konservācija vai jānojauc (atkarībā no konkrētiem apstākļiem), ja būves fasādes un citu ārējo konstrukciju tehniskais stāvoklis vai ārējais izskats neatbilst pilsētvides ainavas vai ainaviski vērtīgās teritorijas prasībām (būve ir vidi degradējoša vai bojā ainavu), kuras ir noteiktas pašvaldības saistošajos noteikumos par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu, savukārt 159.2.apakšpunkts paredz, ka pašvaldība nosaka būves īpašniekam pienākumu sakārtot būvi, lai tā atbilstu pilsētvides ainavas vai ainaviski vērtīgās teritorijas prasībām, ja būve bojā ainavu. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 17.punktu 2021.gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētā novada dome izvērtē novadu veidojošo bijušo pašvaldību pieņemtos saistošos noteikumus un pieņem jaunus novada saistošos noteikumus, un līdz novada saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 31.decembrim ir spēkā novadu veidojošo bijušo pašvaldību saistošie noteikumi (...). Saistošo noteikumi nepieciešami, lai noteiktu kārtību, kādā kopjama Aizkraukles novada administratīvā teritorija, tajā skaitā apstādījumi, un uzturamas tajā esošās būves, nodrošinot sanitāro tīrību, teritorijas sakoptību, aizsardzību un pilsētvides ainavas saglabāšanu.
2. Īss projekta satura izklāsts	Ar saistošajiem noteikumiem noteikta: • kārtība, kādā kopjama Aizkraukles novada administratīvā teritorija, tajā skaitā apstādījumi, un uzturamas tajā esošās būves, nodrošinot sanitāro tīrību, teritorijas sakoptību, aizsardzību un pilsētvides ainavas saglabāšanu, paredzot administratīvo atbildību par šo noteikumu neievērošanu. • atvieglojumi fiziskām persona, kuras vecuma, slimības, invaliditātes (1. un 2. grupas personas ar invaliditāti), vai citu objektīvu iemeslu dēļ nevar izpildīt Noteikumu uzlikto pienākumu un īpašumā savu dzīvesvietu nav deklarējusi vai faktiski nedzīvo neviena pilngadīga darbaspējīga persona. Paredzot atvieglojumus arī politiski represētām personām vai Černobiļas AES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem,

	kurām nav kopīgas deklarētās dzīvesvietas ar citām pilngadīgām darbspējīgām personām. • pašvaldības palīdzība nekustamajiem īpašumiem piegulošo teritoriju kopšanā, ko var saņemt personas, kuru nekustamajiem īpašumiem piegulošo teritoriju platība ir lielāka par pusi no nekustamā īpašumu platības.
3. Prasību samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Saistošajos noteikumos ietvertais regulējums ļauj panākt to, lai nedzīvojamo namu un daudzdzīvokļa dzīvojamo māju teritoriju, apbūvētu vai neapbūvētu zemesgabalu teritoriju īpašnieks, tiesiskais vai faktiskais valdītājs pienācīgi koptu īpašuma un īpašumam piegulošo teritoriju. Tādā veidā nodrošinot Aizkraukles novada teritoriju sakoptību, kas ir gan pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju, gan pašu īpašnieku, tiesisko vai faktisko valdītāju interesēs. Jāņem vērā, ka īpašuma teritorijas un tam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas kopšanas mērķis ir aizsargāt pašvaldības iedzīvotāju intereses – dzīvot sakoptā vidē. Līdz ar to tiek veicināta sabiedrības labklājība un aizsargāta sabiedrības drošība. Atbilstoši judikatūrā paustajām atziņām sabiedrības drošība kā leģitīmais mērķis tradicionāli orientējas uz nepieciešamību nodrošināt pamattiesībās konkretizētās piecas pamatvērtības – cilvēka dzīvību, brīvību, veselību, godu un īpašumu. Sabiedrības drošība nodrošināma nevis atsevišķu personu interesēs, bet gan publisko interešu aizsardzībai. Vienlaikus Satversmes tiesa 2004.gada 21.maija spriedumā Nr.2003-23-01 nosprieda, ka likuma "Par pašvaldībām" 43.panta pirmās daļas 6.punkts ir atbilstošs Latvijas Republikas Satversmes 91., 106. un 107.pantam. Satversmes tiesa minētajā spriedumā ir atzinusi, ka īpašnieka pienākumu kopt un tīrīt viņa nekustamam īpašumam piegulošo teritoriju pašvaldība var noteikt tikai ar tādu regulējumu, kas nodrošina samērīgumu starp personai uzlikto pienākumu un sabiedrības interesēs sasniedzamo mērķi. Saistošie noteikumu projekts paredz pašvaldības līdzdalību nekustamajiem īpašumiem piegulošo publiskā lietošanā esošo teritoriju kopšanā, kā arī atvieglojumus noteiktām personu grupām. Ņemot vērā minēto, saistošajos noteikumos ietvertās prasības pienācīgi kopt īpašumu un īpašumam piegulošo teritoriju ir samērīga, t.i., labums, ko iegūs sabiedrība, būs lielāks nekā zaudējums, ko šī prasība rada individuālam.
4. Projekta ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Saskaņā ar Pašvaldības likuma 4.panta pirmās daļas 2.punktu pašvaldības autonomās funkcijās ietilpst, tajā skaitā gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (publiskai lietošanai paredzēto teritoriju uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu un uzturēšana), kā arī noteikt teritoriju un būvju uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu. Līdz ar to saistošo noteikumu projekts tiešā veidā ietekmē Pašvaldības likuma 4.panta pirmās daļas 2.punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju izpildi.
5. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu	Precīzu noteikumu projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu noteikt nevar. Izdevumi var rasties saistībā ar noteikumos ietvertajiem atvieglojumiem piegulošās teritorijas kopšanai.
6. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā	Saistošie noteikumi tiešā veidā neietekmē uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā.
7. Informācija par administratīvajām procedūrām	Pilsētas vai pagasta un to apvienību pārvaldes vadītāja lēmumu par atteikumu noteikt atvieglojumu piegulošās teritorijas kopšanā var apstrīdēt Aizkraukles novada pašvaldības izpilddirektoram. Pašvaldības policijas amatpersonas ir pilnvarotas veikt administratīvā pārkāpuma procesu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai, savukārt izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu ir pilnvarota Aizkraukles novada domes Administratīvā komisija.

	Aizkraukles novada Būvvalde ir pilnvarota veikt administratīvā pārkāpuma procesu. Aizkraukles novada Būvvaldes pieņemto lēmumu var apstrīdēt tās institūcijas, kuras amatpersona pieņēmusi lēmumu, augstākai amatpersonai.
8. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām	Saskaņā ar Pašvaldību likuma 46.panta trešo daļu, saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts no 2023.gada 17.janvāra līdz 2023.gada 31.janvārim publicēts pašvaldības tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai. Par saistošo noteikumu projektu saņemtie viedokļi pēc saistošo noteikumu projekta publicēšanas sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, to apkopojums un izvērtējums (iesniedzēji, vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums).
9. Cita informācija	Ar saistošajiem noteikumiem persona var iepazīties novada apvienību pārvaldēs, pagasta pārvaldē, pagastu pakalpojuma centros, Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā vai tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv .

Sēdes vadītājs,
domes priekšsēdētājs

*Šis dokuments ir elektroniski
parakstīts ar drošu elektronisko
parakstu un satur laika zīmogu*

L.Līdums